

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 18, lipiec 2025 10:56

Piotr Majoch

Odśloni: 627

WSA: Nie każda nieobecność strony w czasie, kiedy miał zostać przeprowadzony wywiad środowiskowy, może być uznana za odmowę jego przeprowadzenia.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w uzasadnieniu wyroku w sprawie sprzeciwu strony wobec decyzji samorządowego kolegium odwoławczego, wyjaśnił w jakich okolicznościach można uznać, że nieprzeprowadzenie obowiązkowego wywiadu środowiskowego wynikało z postawy strony odmawiającej jego wykonania. Wyrok dotyczył strony postępowania, która - zdaniem organów I i II instancji - odmówiła współdziałania z organem pomocy społecznej, co zgodnie z orzecznictwem Naczelnego Sądu Administracyjnego zobowiązuje do negatywnego załatwienia sprawy.

Istotnie należy wspomnieć, że w wielu przypadkach określonych ustawą o pomocy społecznej, a także innymi ustawami, przeprowadzenie wywiadu środowiskowego jest obowiązkiem organu. Mówi o tym art. 107 tej ustawy, na mocy którego takie badanie przeprowadza się u osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej, jak również - w związku z art. 103 - u małżonków, zstępnych i wstępnych takich osób. Także odmowa przyznania świadczenia w związku z odmową przeprowadzenia wywiadu środowiskowego znajduje umocowanie w przepisach prawa - konkretnie w art. 107 ust. 4a. Problematiczne może jednak okazać się uzasadnienie twierdzenia, że po stronie wnioskodawcy rzeczywiście doszło do niewyrażenia zgody czy odmowy współdziałania z organem.

W opisywanym przypadku brak chęci współpracy przejawiał się - zdaniem organu - w nieobecności strony w domu w chwili przybycia pracowników organu, odmowie udzielania odpowiedzi na pytania zadawane telefonicznie i ogólnej niechęci do dzielenia się informacjami o swojej sytuacji. Jednocześnie jednak, w aktach sprawy znalazła się informacja o przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, tyle że z wykorzystaniem środka komunikacji, na mocy przepisów obowiązujących w okresie pandemii, kiedy strona ubiegała się już o świadczenie.

Jak wynikało jednak z analizy sprawy, po stronie organu pomocy społecznej doszło do kilku zaniechań. Nie ustalono bowiem w sposób jednoznaczny, czy wnioskodawca naprawdę odznaczał się złą wolą i uniemożliwiał przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, czy też może postawa organu utrudniała osiągnięcie porozumienia. Podnosi się bowiem, że aby móc potraktować nieobecność strony jako odmowę przeprowadzenia wywiadu, konieczne jest wcześniejsze skontaktowanie się w tej sprawie ze stroną w celu ustalenia możliwie jak najbardziej dogodnego terminu wizyty. Nie można także odrzucać ustaleń wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w formie innej niż podstawowa, o ile zastosowanie innej metody (choćby telefonicznej) stanowiło działanie zgodne z prawem. Dopiero jawna odmowa współdziałania z organem, torpedująca wszelkie próby zgromadzenia niezbędnych informacji uchodzi za przejaw niedbalstwa czy złej woli, obligującej organ do wyprowadzenia wobec strony konsekwencji wskazanych w art. 107 ust. 4a. Niezależnie od sytuacji, spełnienie takich przesłanek musi zostać jednak dokładnie zbadane, przy wykorzystaniu całego materiału dowodowego.

Wyrok WSA w Gdańsku z 1 lipca 2025 r. (sygn. II SA/Gd 349/25)

Źródło: [CBOSA](#)